

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXVII. De Bonitate & Bono.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

VI.

Bona fides in omnibus contractibus intervenire debet. *l. 4. C. de Obl. & A. Declarationis loco notandum* i. vocem bona fide dupliciter sumi, quatenus opponitur stricto iuri, & in hac significatione *reg. l. 4.* non procedit, vel quatenus opponitur male fidei & hactenus recte hac regula universaliter exponitur. *Pac. An. C. de Obl. & A. l. 5. & 6. Hering. de fideiuss. c. 2. num. 48. & 49.* 2. Observandum etiam bonam fidem diversimode inesse b. f. & stricti iuris contractibus: in illis eam magis requiri, unde vi contractus, qui ex bono & æquo æstimatur, & per actionem civilem dolus incidens in his corrigitur; in stricti iuris negotiis tantum per actionem de dolo aut in factum. *vide l. 7. §. 3. junct. l. n. §. 1. de dolo.*

VII.

Bona fides in Principibus, Comitibus, Nobilibus, Doctoribus, & aliis honestioris loci personis præ aliis exuberare debet. *Coler. de process. execut. p. 2. c. 10. n. 271. Arum. de jur. pub. discurs. Academ. 22. lib. 4. conf. de contractibus axioma 16.*

VIII.

Bona fides & clausula seu promissio de præstatione doli (alles treulich und ohne Gefährde) exequantur. *Virgil. Pinget quæst. Sax. 38. num. 18. Welsenb. conf. 14. n. 17. lib. 1. Martin. Maget. de Advoc. arm. cap. 14. num. 35. sed amplius de hac re agendum in clausulis.*

XI.

BONA fides non patitur, ut bisidem creditum exigatur, c. bona fides 57. ff. de Reg. juris l. bona fides 31. ff. de positi gloss. verbo sententia. in c. suscitata 6. ubi Abb. num. 7. de integ. restit. Thom. de Thomasset in floribus legum. reg. 63. Roman. conf. 28. n. 2. vers. respondeo. ubi Apostil. in verbo non patitur, subdens propterea admitti exceptionem solutionis etiam in executione sententiæ, ne contra bonam fidem semel exactum iterum exigatur, refert Card. Tusch. d. tom. 1. lit. B. concl. f. 117. num. 1. & 2. dolose enim facit, qui contra bonam fidem facit. *Gravet. conf. 142. num. 14. vid. infra fides. & supra 2. 12. 3.*

CAP. XXVII.
De Bonitate & Bono.

Axioma I.

Quod bonum aut optimum denominatur, aut tale est absolute, aut in comparatione ad rem subiectam. Alia enim aliis conveniunt, non idē omnes appetunt. Sic multa natura ingrata, secundū diversitatem subiecti, cui applicantur, gratam mutantur bonitatem; Valerudo quam inde speramus, annon acceptam ventriculo facit amaritiem absynthii? Annon araneus alimentum præbet gallinis? Quid ni venenum est?

Quam multa pestes serpunt in greges & parcunt civibus? Bonum est, inquit Apostolus, uxorem non ducere, *1. Cor. 7.* At cui quæso, an omnibus in universum? Imò bonum est hominem non esse solum, *Genes. 2.* Illis enim demum convenit, qui sunt sicut Apostolus. *Arnis. lib. 2. relect. Polit. 7. f. 1. num. 5.*

Hinc recte Dn. D. Sebizijs exercitatione Medica 56. Nihil simpliciter & absolute bonum malumve dici debet. Sed cum aliqua distinctione & certo modo. Unde Hippocrates prudenter lib. 2. *περὶ τῶν νόσων*: πάντα τὰ φλαύρα καὶ ἀνείδωτα π: Ad aliquid omnia mala & bona sunt. Et iterum: τὸ εὖμαθρον, ἀλγέθρον, consonans dissonans est, καὶ τὸ ἀλγέθρον εὖμαθρον, hoc est unum idemque alimentum, quod uni naturæ est conveniens, alii, quæ contraria est, minus convenit: & quod huic non convenit, alii, quæ aliter constituta, congruere potest. *Es ist nichs so böß / es ist zu etwas gut.*

II.

Angusta innocentia est, si quis secundum leges tantum sit bonus, & plura sunt de officio boni viri, quam quæ præcisè legibus desiderantur. *Cic. 3. de offic. Bachov. in comment. de pact. sub Rubr. de pactis adjectis.*

III.

Bonitas intrinseca rei debet considerari secundum tempus contractus. *l. cum quid 3. ff. si certum pet. cujus est de natura non substantia, Bart. ad d. l. 3.*

IV.

Bonitas naturæ inest homini, *Menoch. de presumpt. lib. 6. q. 29. n. 1.* sed arte expolitur. *Omphal. de usurp. LL. lib. 8. c. 1. n. 3.*

V.

Sicut bono melius datur, *l. 75. §. 2. de V. O.* ita boni rationem habet minus malum comparatum ad majus c. juravit 4. caus. 22. q. 4. l. 31. in med. ubi v. not. de pos.

VI.

Bonum & malum à voluntate procedit. *l. qui injuria 53. in pr. ff. de furt. unde bonum coactum est irremunerabile, c. non satis 14. dist. 86.*

VII.

Ad bonum qui non studet malum facere videtur, *l. cap. 19. in fin. ubi gloss. de rit. nupt.* A malo enim non sufficit abstinere nisi fiat, quod bonum est, *l. in illa 50. de V. O.* duæ enim sunt iustitiæ partes ad duplex iustitiæ seu virtutis exercitium pertinentes, quæ non tantum a malo abstinendum, sed & bonum faciendum esse movent, prout ipsa tria generalissima juris præcepta nos docent, non sufficere honestè vivere, alterum non ledere, sed etiam requiri, ut jus suum cuique tribuatur, *§. 3. Inst. de just. & jur. ubi Loc. in not. lit. A. add. cap. unic. vers. sed quia non sufficit. 2. feud. 6. l. 6. §. 7. de re milit. l. in illa 50. & l. 83. pr. de V. O. can. de for. 18. caus. 22. q. 5. c. veniens de eo qui cognov. consang. ux. clem. 3. de pen.*

VIII.

Bonum quandoque fieri non debet, ne de-

H

fue

tur occasio delinquendi, *c. denique 6. dist. 21.* Ideoque bonum vitandum si ex illo potest descendere malum. Abbas in *c. cum ab omni in not. 2. de vit. & honest. cler.* malum ergo in potentia excludit bonum in actu: melius itaque est stare in terminis indifferentibus, quam ut sub spe boni malum aliquod committatur. Nam bonum ex malo gesto proveniens non excusat delinquentem, *l. 3. §. in bello. de re mil. c. relegendes 45. caus. 23. q. 5.* imo bonum prohibetur ratione mali consequentis, *c. ita ergo 5. & ibi gloss. 22. quest. 1.*

IX.

Mala admittenda non sunt, ut inde sequantur bona, *can. forte 3. caus. 14. q. 5. can. sic non sunt 10. caus. 32. q. 4. c. fin. 32. q. 8. cap. super eo 4. de usur. c. 3. & ibi gloss. ne cler. vel monach. sed diffugiendum quod malum est, muniendum vero undique quod melius, ut loquitur Justinianus in Nov. 89. pr. & c. 7.* Et ideo non sunt facienda mala, ne alii graviora committant, talis namque compensatio apud Christianos locum sibi non vindicat, *can. quod ait. 1. dist. 14. c. 1. de convers. infidel.* Unde qui hac intentione mala accipit aut facit, ut bene dispenset, gravari potius quam juvari censetur, *c. non est putanda 27. caus. 1. q. 1.* Et sanctus virse non putat eligi ad melius, si ipse factus est deterior, *can. legi 16. quest. 1.*

Et hæc quidem ita regulariter obtinent, limitationis loco notandum quod ubi inveteratum malum est, ita ut medicina ipso morbo periculosior videatur, malum non approbetur, sed toleretur propter bonum, quod ex malo sequitur, *cap. denique 6. dist. 4. cap. nervi 2. circa fin. dist. 13.* Eleg. hac de re Tiberius in prudentissima Oratione ad Senatum habita v. Tacit. 3. Ann. 53. n. 2.

X.

Bonum honestum præfertur bono utili Bald. in *l. Julianus num. 2. ff. si quis omnia causa testam.*

XI.

Bonum diu servatum non facile mutatur, Zas. in *l. minimè in pr. ff. de leg.*

CAP. XXIII.

De Bono & æquo. adde
supr. lib. 1. cap. de Æquitate.

Axioma I.

Bonum & æquum debet iudex considerare, *l. 2. in fin. si quis caut.*

II.

De bono & æquo si tractatur plerumque sub auctoritate juris scientia perniciosè erratur, *l. si servum 91. §. 3. vers. & Celsus adolescens 3. de Verb. Obl.*

III.

Ex bono & æquo ubi agitur non est curandum de Apicibus juris, *l. si fideiussor 29. §. 4. ubi Bart. Mandat. cap. dilecti. ubi gloss. extra de Jud. vide supra de bona fid. & lib. 1. de æquitate.*

CAP. XXIX.

De Bono publico. v. infra
publicum.

Axioma I.

Bonum publicum privatorum commodis anteponitur, *Nov. 39. c. 1. pr. vers. sancimus,* adeo ut propriæ hic consanguinitatis & pietatis ratio merito cesset, sic priscis olim Romanis disciplina castrorum antiquior fuit parentibus quam charitas liberorum, *l. 19. §. 7. de capt. & possim. revers. & filius qui patrem Reipublicæ hostem occidit præmio laudeque dignus iudicatur, in l. 35. de relig.*

II.

Bonum publicum fundatur in æquitate, Honded. vol. 1. conf. 81. n. 30.

CAP. XXX.

De Bono viro. Bono.
Sancto.

Axioma I.

Bonus est, qui prodest, quibus potest, & nocet nemini nisi lacesitus injuria, Cic. 3. offic. Bonus enim nocere non cupit *c. sapiens 14. caus. 6. qv. 1.*

II.

Bonus quis efficitur exemptus à mala conversatione. *l. 25. §. 6. de Ed. Ed.*

III.

Bonis sancta profunt ad salutem malis ad iudicium: mala autem profunt bonis; per malum enim fit bonum, cum bene accipitur malum, ut eleganter exemplis declarat in *can. & sancta 66. & seqq. de consec. dist. 2.*

IV.

Propter bonos interdum satius est prodelle malis, quam bonis deesse propter malos, Senec. lib. 4. de benef. c. 28. Hering. de fideiuss. c. 1. n. 44.

V.

Bonos paucos habere sanctius est quam multos malos, *c. cum sit ars 14. vers. sanctius enim, de etate & qualitat. prae. & c.*

VI.

Boni bonis nascuntur & fortibus. *vid. infr. Axiom. IX. in ampliatur.* Unde Aristot. 7. Polit. 8. ait: *Par est meliores eos esse qui ex melioribus.* Sicut enim parentum vitia & liberis innasci verisimile est *l. 5. §. 1. C. ad Leg. Jul. Majest. Aur. Bul. tit. 24.* sic & virtutum quædam propago esse creditur, Gloss. ad *l. 31. §. 21. verb. non infamata. de Edil. Edict.*

Sapientissimè tamen hæc regula fallit: unde iterum in proverbium abiit heroum filii noxæ: & rectè ex exemplo Abraham, Isaac & Jacob, Pontifex propter eorum copulationes cum ancillis 4. genera hominum figurari observat, quod nempe aut per malos nascantur boni, aut per bonos mali, aut per bonos boni, aut per malos mali, *c. recurvat. 2. caus. 32. q. 4.*

VII.

Boni à malis in hac vita penitus separari non possunt: illud enim esset arrogantis & nimium inflati. Qui enim alios non tolerat ipse sibi per impatientiam testis est, quod non sit bonus: Abel